

**POLJOPRIVREDNA SAVETODAVNA I STRUČNA SLUŽBA D.O.O.
POŽAREVAC**

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE TRGOVINE, ŠUMARSTVA I
VODOPRIVREDE**

BILTEN

Datum :09.03.2012.

Uređivački odbor: Grozdić Jovan dipl.ing., Jorgovanka Vlajkovic, dipl.ing., Stanković Stanislava, dipl.ing., Stojanović Aleksandar, dipl.ing., Božanić Monika dipl.ing., Jovanović Zvezdana dipl.ing., Vujčić Nenad dipl.ing., Ana Đorđević dipl.ing. i Jovica Jurišić, dipl.ing.

TEHNOLOGIJA PROIZVODNJE KUKURUZA

Kukuruz se uspešno gaji posle različitih preduseva – soja, grašak, lucerka, suncokret, ali su strna žita (pšenica, ječam, tritikale,) najbolje predkulture za kukuruz. Nije preporučljivo gajenje kukuruza u monokulturi, osim kad iz objektivnih razloga (kukuruz se nalazi na polovini naših površina) to mora da se učini, onda voditi računa da na istu parcelu ne dođe više od dve godine.

Kukuruz je biljka sa najvećom proizvodnjom organske materije po jedinici površine, pa za formiranje visokog prinosa zahteva odgovarajuću količinu hraniva. Za prinose oko 10 t/ha zrna kukuruz u srednje polodna zemljišta treba uneti 150-180 kg/ha N (azot), 80-120 kg/ha P₂O₅ (fosfor) i 60-100 kg/ha K₂O (kalijum). Preporučujemo da se unošenje hraniva završi do setve kukuruza (NPK đubriva obavezno zaorati, a dve trećine N đubriva uneti u predsetvenoj pripremi) ne oslanjajući se na prihranjivanje. Prihranjivanje kukuruza sa preostalom količinom N đubriva je isplativo samo u godinama sa dovoljnom količinom padavina u prvom delu vegetacije.

Setvu kukuruza treba početi kad se zemljište na dubini setvenog sloja zagreje na 8-10 stepeni C, što je u našim uslovima od 5-20. aprila. Naša je preporuka da setva počne u prvoj dekadi aprila kako bi kukuruz što ranije nikao i bolje razvio korenov sistem, čime će bolje izdržati letnje suše. Ukoliko se setva iz objektivnih razloga mora pomeriti posle 20. aprila, sejati hibride kraće vegetacije. Naročitu pažnju pokloniti gustini useva, odnosno broju biljaka po jedinici površine. Srednje rane i srednje kasne hibride(FAO grupa zrenja 500 i 600) sejati na sklop od 50.000 - 65.000 biljaka/ha, a hibride kraće vegetacije(FAO 300 i 400) od 60. 000-70.000 biljaka/ha.

Nemoguće je dati preporuku hibrida koja bi važila za sve reone jer ne postoji hibrid koji će se isto ponašati i suprotstaviti ograničavajućim faktorima prinosa u svim uslovima gajenja. Takođe je nemoguće predvideti vremenske prilike u toku vegetacije koje su, pokazalo se, presudne na visinu prinosa. Stručnjaci zato preporučuju hibride na osnovu rezultata ogleda, iskustva proizvođača, uslova pojedinih mikroklimata, tipova i kvaliteta zemljišta. Danas postoji paleta hibrida kukuruza raznih semenskih kuća koja se nudi našem proizvođaču. Napominjemo da hibride treba birati i prema nameni (silaza, zrno), dužini vegetacije, vremenu setve, plodoredu, plodnosti zemljišta, načinu skidanja useva (berba u klipu ili kombajniranje u zrnu).

Za sve informacije vezane za izbor hibrida možete se obratiti savetodavnoj službi za ratarstvo Poljoprivredne savetodavne i stručne službe Požarevac Dunavska 91. ili na telefone 012-553-131 i 012-553-133.

NAPOMENA: Na visina prnosa kukuruza 50% utiču agrometeorološki uslovi a 50% pravilna primena agrotehničkih mera (plodored, zimska osnovna obrada, zaorana preporučena količina NPK hraniva, izbor hibrida, optimalan rok setve, optimalan sklop na osnovu genetskog potencijala hibrida i pravilna i blagovremena primena mera nege).

Jorgovanka Vlajkovic, dipl. ing.

ŠTETNI INSEKTI USKLADIŠTENOG LEKOVITOG BILJA

Uskladišteno lekovito bilje napadaju različite štetne vrste. Najzastupljeniji su insekti, zatim grinje, razni mikroorganizmi i glodari. Svako prisustvo štetnih organizama, stvara ekonomsku štetu i zahteva niz zaštitnih mera, kako preventivnih tako i hemijskih.

Svež i sušeni biljni materijal služi kao hrana insektima. Svi insekti koji se nađu u uskladištenim proizvodima tretiraju se kao "nečistoće".

Najveće štete uskladištenim lekovitim biljkama nanose insekti kao što su: bakrenasti plamenac brašna (*Plodia interpunctella*), plamenac duvana (*Ephestia elutella*), hlebna buba (*Stegobium paniceum*), duvanova buba (*Lasioderma serricornis*) i kradljivci (*Ptinus spp.*).

Skladišni insekti su mahom tropskog i subtropskog porekla, te se najbrže razvijaju na temperaturama između 20 i 30°C, dok je na nižim temperaturama razvoj usporen. Dobro se razvijaju kada je vlaga biljnog materijala 12-13%, a razvoj je znatno usporen ako je vlaga ispod 12%.

Procenat zastupljenosti štetnih insekata-adulta je najveći tokom leta, zatim u prvoj polovini jeseni, drugoj polovini proleća, a najmanje u zimskom periodu.

Uopšteno, u skladištima su zastupljeni i insekti koji nisu u stanju da napadaju i oštećuju zdravu uskladištenu robu, već se javljaju kao posredica prisustva gore pomenutih insekata, a to su surinamski brašnari (*Oryzaephilus surinamensis*).

Prisutne su i vrste insekata koje ne napadaju biljni materijal već se hrane micelijama plesni koje se razvijaju na nedovoljno osušenim biljnim proizvodima, kao i insekti koji se hrane biljnim ostacima u stanju raspadanja.

Takođe, prisutne su i slučajne vrste insekata koje bivaju unesene sa polja i nemaju značaja kao štetočine u skladišnim prostorima.

Božanić Monika, dipl.ing.

Ishrana konja

Osnovna pravila ishrane konja

- Hranite konje prema njihovoj težini
- Hranite adekvatnim senom duge stabljike (ovde ne ubrajamo preradjeno seno)
- Hranite sve vrste hrane po težini a ne volumenu
- Hranite u tacno odredjeno vreme svaki dan
- Izbegavajte nagle promene u hranjenju
- Omogucite pristup mineralnim blokovima svim konjima
- Nikad ne dajte konjima koncentrat koji sadržava Rumensin (komercijalni aditiv za poboljšani rast krava) koji je smrtonosan za konje
- Hranite samo s kvalitetnom, cistom hranom
- Dnevno proveravajte ostatke hrane i uklonite ih
- Ne hranite odmah pre ili posle treninga
- Redovno trenirajte konje koji zive u štalama

Nenad Vujčić, dipl. ing.

HRANLJIVA VREDNOST GLJIVA

Visok sadržaj proteina i niska kalorična vrednost jesu glavni razlozi hranljivosti gljiva. Razlikuju se od biljaka jer sadrže sve esencijalne, važne, aminokiseline potrebne za ljudski organizam, a isto tako razlikuju se od životinjskih namirnica, jer sadrže minimalne količine lipida, tj. masti.

Najveći deo njihove mase čini voda 77 – 93%. Najviše imaju proteina čak 75%, a ostalo su druga organska jedinjenja. Ima veoma malo ugljenih hidrata, šećera, što ih sa predhodno navedenim karakteristikama hemijskog sastava čini izuzetnom hranljivom namirnicom.

Gljive su bogate manitolom, koji deluje na otekline u mozgu, na povišen pritisak u mozgu, na povišen pritisak u oku, a upotrebljava se i u prevenciji prestanka rada bubrega.

Takođe gljive su dobar izvor vitamina B kompleksa, zbog čega su još od davnina nazivane šumskim mesom, dok u malim količinama sadrže vitamin A i vitamin C. Sadrže veliki broj minerala, ali njihova količina u gljivama prvenstveno zavisi od podloge na kojoj se gljive uzgajaju.

Gljive su teško svarljive, pa se iz tog razloga preporučuju u umerenim količinama, najviše 1kg različitih vrsta tokom jedne sedmice. I u ovako ograničenim količinama gljive regulišu procese metabolizma u ljudskom organizmu. Doprinose boljoj cirkulaciji, vezuju za sebe štetni holesterol i druge toksične materije i izbacuju ih iz organizma.

Podstiču povećavanje imuniteta, jer imaju jako antibakterijsko i antivirusno dejstvo.

Zaključuje se da redovnim konzumiranjem gljiva imamo osnovu za kvalitetniji život, pa i produžavanje ljudskog veka.

Dorđević Ana, dipl. ing. prehrambene tehnologije